

Productinspecties kolomboormachines

Aanleiding	1	Aanleiding De Inspectie SZW heeft in 2015 kolomboormachines geïnspecteerd. Aanleiding hiervoor waren de resultaten van arbeidsomstandighedeninspecties in de Metaal en in het Onderwijs in 2012. Uit deze Arbo-inspecties bleek dat in 70% van de geïnspecteerde bedrijven sprake was van een overtreding met een kolomboormachine.	Gevaren en wettelijke eisen Kolomboormachines moeten vanaf 1995 conform de Machinerichtlijn op de Europese markt worden gebracht. Handvatten om te voldoen aan de Machinerichtlijn 2006/42/EG zijn in geharmoniseerde NEN-EN normen opgenomen.
Gevaren en wettelijke eisen	1		
Normering	2		
Welke kolomboormachines zijn gecontroleerd?	2		De belangrijkste gevaren bij het werken met kolomboormachines zijn:
Hier let de Inspectie SZW op	2	Onveilige (werkwijzen met) boormachines zijn geregeld oorzaak van ongevallen. Uit de jaren 2008 – 2012 zijn 23 meldingsplichtige arbeidsongevallen bij Inspectie SZW bekend, waarbij een kolomboormachine is betrokken. Bij deze 23 onderzochte ongevallen zijn 19 personen in aanraking gekomen met de draaiende boor of boorkop. Uit 2014 zijn 5 ongevallen bekend, waarbij een medewerker (blijvend) letsel heeft opgelopen. In 4 van de 5 gevallen was er sprake van een ondeugdelijke afscherming van de boor. Het merendeel van de ongevallen leidt tot een amputatie van delen van vingers en/of hand.	<ul style="list-style-type: none">• In aanraking komen met de draaiende boor;• Geraakt worden door wegvliegende delen (spanen) van het te bewerken product;• Knelgevaar bij snaren en tandwielen.
Inspectieresultaten	2		De partij die de kolomboormachine op de Europese markt brengt (vaak de fabrikant van de machine) is verantwoordelijk voor de conformiteit van het product aan de Machinerichtlijn. In Nederland is deze Europese productrichtlijn geïmplementeerd in het Warenwetbesluit Machines.
Conclusie, bereik en vervolg	3		In dit project zijn de verplichtingen op grond van de Warenwet gehandhaafd.
Over het programma Markttoezicht op productveiligheid van de Inspectie SZW	4		De werkgever die zijn/haar werknemers laat werken met een kolomboormachine is op grond van de Arbeidsomstandighedenwet verantwoordelijk voor de aanschaf
Meer informatie	4		

van veilige machines, en voor een goede voorlichting aan, instructie voor, en toezicht op de werknemers die met deze machine werken. In dit project zijn geen inspecties op basis van de Arbeidsomstandighedenwet verricht.

Normering

Voor boormachines bestaat een Europese geharmoniseerde norm, waarin de essentiële veiligheidseisen zijn ingevuld:

- NEN-EN 12717:2001 “Veiligheid van gereedschapsmachines – Boormachines”
- NEN-EN 953 “Veiligheid van machines – Afschermingen – Algemene eisen voor het ontwerp en de constructie van vaste en beweegbare afschermingen”

Welke kolomboormachines zijn gecontroleerd?

In de productinspecties van de Inspectie SZW in 2015 lag de focus op de grotere, professionele kolomboormachines, die met een voet op de grond staan of worden gemonteerd. De zogenoemde tafelkolomboormachines en andere boormachines behoren daarmee niet tot de focus van dit project.

Hier let de Inspectie SZW op

1. Afscherming boorspindel, boor en transmissiesystemen in zowel de hoge ruststand (wanneer de spindel nog draait) als in de lage bewerkingsstand

Bij geen of onvoldoende afscherming bestaat de kans op intrekgevaar. Kleding, handschoenen en/of haren kunnen worden gegrepen door boor of boorkop. Dit is een veel gesignaleerde tekortkoming.

2. Noodstop- en herstartbeveiliging

De kolomboormachine dient snel te kunnen worden uitgezet, zodat bij een gevaarlijke situatie ongevallen kunnen worden voorkomen of de gevolgen kunnen worden beperkt.

3. Stabiliteitsvoorzieningen

Kolomboormachines zijn zwaar, rank en hoog. Omdat het boorproces gepaard gaat met flinke krachten, moet de machine stabiel kunnen worden opgesteld met behulp van stabiliteitsvoorzieningen. De gebruiker van de machine moet de stabiliteitsvoorzieningen op de juiste manier toepassen.

4. Administratieve verplichtingen

Als de machine voldoet aan de essentiële veiligheidseisen van de Machinerichtlijn stelt de fabrikant een Verklaring van Overeenstemming (VVO) op, voorziet de machine van een Nederlandstalige gebruikshandleiding, en brengt de CE-markering op de machine aan.

Inspectieresultaten

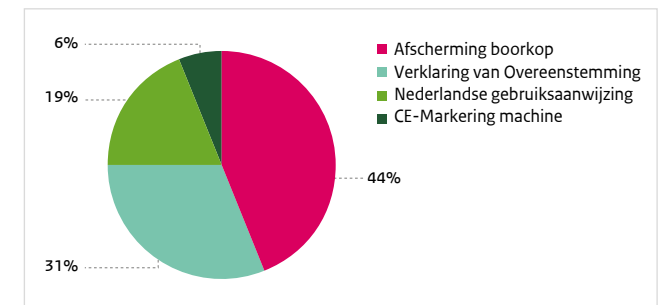
De Inspectie SZW heeft in de periode februari tot augustus 2015 18 verschillende typen kolomboormachines geïnspecteerd van 13 verschillende fabrikanten. De controles (21 in totaal) zijn uitgevoerd bij fabrikanten, importeurs, distributeurs, en bij een gebruiker/houder in Nederland. De gebruiker heeft voor eigen gebruik een kolomboormachine samengesteld en is daardoor ook aangemerkt als fabrikant, in de zin van de Warenwet.

In totaal zijn kolomboormachines van 5 Nederlandse fabrikanten geïnspecteerd (inclusief de zelf samengestelde kolomboormachine voor eigen gebruik), van 6 fabrikanten

uit andere EER-lidstaten (Oostenrijk, Duitsland, Portugal, Spanje) en van 2 fabrikanten buiten de EER (China en Taiwan).

Bij 11 van de 18 kolomboormachines (61%) is non-conformiteit geconstateerd. De aangetroffen overtredingen betroffen de afscherming van de boorkop en/of administratieve overtredingen. In figuur 1 zijn de overtredingen weergegeven.

Figuur 1: Aangetroffen overtredingen bij 11 van de 18 typen kolomboormachines

Afschermkap rondom boorspindel en afscherming boorkop en boor
De kolomboormachine moet zijn voorzien van een afschermkap rondom de boorspindel en de boor (vaste kap of beveiligd met een onderbrekingschakelaar). Uit de inspecties is gebleken dat bij 44% van de geïnspecteerde kolomboormachines de boorkop en boor onvoldoende of helemaal niet afgeschermd waren. In veel gevallen is de beschermkap te kort, waardoor de kap de boorkop en boor niet in zijn geheel afdekt. Er zijn slechts enkele fabrikanten die de boor zo goed als helemaal afschermen

in combinatie met een onderbrekingschakelaar (beveiligingsonderbreking) bij het openen van de kap.

Noodstopvoorziening en herstartbeveiliging

Bij alle geïnspecteerde kolomboormachines was er een noodstopvoorziening aanwezig en werkte de herstartbeveiliging voldoende. De stabiliteitsvoorziening is in alle gevallen beschreven in de handleiding, waardoor de gebruiker kan zorgen voor voldoende stabiliteit. Sommige kolomboormachine worden af-fabriek voorzien van gaten. Dit biedt de gebruiker de mogelijkheid om de machine zelf (met bouten) vast te zetten.

In de praktijk laten sommige gebruikers de machine los staan om beschadigingen in de vloer te voorkomen. De overige overtredingen betreffen de Verklaring van Overeenstemming, de Nederlandse gebruiksaanwijzing, en/of de CE-markering.

Maatregelen

Naar aanleiding van de overtredingen zijn de betreffende fabrikanten en/of importeurs in de gelegenheid gesteld om maatregelen te treffen. Een inspectiebrief op grond van de Warenwet is toegezonden. De fabrikanten in de andere EER-lidstaten zijn aangeschreven op basis van de Europese Machinerichtlijn. Voor de non-conforme kolomboormachines, waarvan de fabrikant is gevestigd buiten EER, is de gemachtigde (importeur) voor de EER aangeschreven.

Eén fabrikant heeft reeds toegezegd de betreffende non-conforme kolomboormachine uit de handel te nemen.

Onderzoek in Finland en in Nederland

In 2012 heeft in Finland een onderzoek naar de conformiteit van kolomboormachines plaatsgevonden. Er zijn in dit onderzoek 41 verschillende typen tafel- en kolomboormachines gecontroleerd. Slechts één machine had geen beschermkap van boorspil en boor. Bij de meeste machines was een noodstop aanwezig. De conformiteitsverklaring ontbrak in circa 27% van de gevallen. Over het algemeen werd een Finstalige gebruikerhandleiding bijgeleverd. Alle onderzochte machines waren voorzien van een CE-markering.

Met name de bevinding over de afscherming van boor, boorspil en aandrijving verschilt tussen het Nederlandse en Finse onderzoek.

Conclusie, bereik en vervolg

Uit het inspectieproject is gebleken dat bij meer dan de helft (61%) van de geïnspecteerde kolomboormachines non-conformiteit is geconstateerd. De bedrijven die non-conforme kolomboormachines op de markt aanbieden, hebben een waarschuwing gekregen met de opmerking dat deze handel in non-conforme kolomboormachines (op grond van de Warenwet) verboden is.

Zij zijn in de gelegenheid gesteld om:

- a. De betreffende kolomboormachines in overeenstemming te brengen met verplichtingen uit de betreffende productregelgeving, of om
- b. De handel in deze producten te staken.

De kolomboormachines van de marktdeelnemers in Nederland die een waarschuwing hebben ontvangen, en de fabrikanten in het buitenland die een brief over non-conformiteit hebben ontvangen, worden in 2017 opnieuw gecontroleerd.

Met dit inspectieproject is een deel van de Nederlandse markt van professionele, staande kolomboormachines geïnspecteerd. Tijdens de hercontroles in 2017 zullen ook de overige typen en merken van staande kolomboormachines worden beoordeeld. Hiermee dragen we bij aan een gelijk speelveld voor de leveranciers van kolomboormachines in Europa.

Productinspecties hebben een groot bereik. Door conformiteit te realiseren via een twintigtal productinspecties bij fabrikanten, importeurs of distributeurs worden veilige producten voor vele gebruikers (bedrijven en consumenten) in de handel gebracht. Binnen bijvoorbeeld de metaalsector zijn in vrijwel ieder bedrijf één of meer kolomboormachines aanwezig. In de metaalbewerking (basismetaleen, metaalproductenindustrie, elektronica-industrie, machines en apparatenindustrie, transportmiddelenindustrie en scheepsbouw en –reparatie) werken ruim 350.000 personen.

De resultaten van de inspecties worden via het EER-overleg over de uitvoering van de Machinerichtlijn – de Administrative Cooperation in Market Surveillance Machinerichtlijn (ADCO-MD) – aan de Europese Commissie en de producttoezichthouders in de overige EER-landen ter beschikking gesteld.

Over het programma Markttoezicht op productveiligheid van de Inspectie SZW

De Inspectie SZW is als één van de vijf inspectiediensten in Nederland belast met het toezicht op productveiligheid.

Markttoezicht op productveiligheid is het toezicht op de naleving van Europese productwetgeving.

Doel: vrij verkeer van producten op de Europese markt bewaken, en er tegelijkertijd voor zorgen dat deze producten een hoog beschermingsniveau bieden voor algemene belangen, zoals gezondheid en veiligheid in het algemeen en op het werk, consumentenbescherming, milieubescherming en beveiliging.

Het toezichtdomein van de Inspectie SZW omvat 6 Europese productrichtlijnen:

- Machines (2006/42/EG, met uitzondering van consumentenproducten);
- Persoonlijke beschermingsmiddelen (89/686/EEG, met uitzondering van consumentenproducten, en Verordening 2016/425);
- Liften (95/16/EG en 2014/33/EU);
- Drukapparatuur (97/23/EG, en 2014/68/EU);
- Drukvlatten van eenvoudige vorm (2009/105/EG en 2014/29/EU);
- Explosieveilig materieel (94/9/EG en 2014/34/EU).

In het programma Markttoezicht op productveiligheid geeft Inspectie SZW prioriteit aan productgroepen op grond van:

- Risico/gevaar;
- Meldingen aan Inspectie SZW;
- Joint actions (EU-samenwerkingsprojecten);
- De Europese verplichting tot toezicht op elke productrichtlijn (Verordening 765/2008/EG en Besluit 768/2008/EG).

Meer informatie

Website

Op de site van de Inspectie SZW kunt u meer informatie vinden met betrekking tot productveiligheid:

http://www.inspectieszw.nl/onderwerpen/arbeidsomstandigheden/veilige_producten/

Deze factsheet is een uitgave van:

Inspectie SZW

De Inspectie SZW maakt deel uit van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Opdrachtgever, Programmaleider, Projectleider, en Projectsecretaris

Jack Dirks, Liesbeth Kroon, Jan Slijpen en Samantha Hopstaken

© Rijksoverheid | december 2016